

1. L'imperi tsarista

Al començament del segle XX, a Rússia encara existia l'**absolutisme monàrquic**. El tsar governava el seu imperi per decret, recolzat per la **burocràcia**, l'**exèrcit** i l'**Església ortodoxa**.

La base de l'economia era l'**agricultura**, però només uns quants terratinents posseïen la propietat de les terres. Els pagesos estaven sotmesos a un règim quasi feudal.

Hi havia pocs **centres industrials**, on els obrers treballaven per salaris de misèria.

L'any 1898 es fundà el **Partit Socialdemòcrata Rus**, que l'any 1912 es dividí entre menxevics (moderats) i bolxevics (radicals). Els bolxevics, liderats per **Lenin**, volien impulsar a Rússia una revolució social.

2. La Revolució de Febrer

La participació de Rússia en la Primera Guerra Mundial va desencadenar la revolució: s'esdevingueren els **desastres militars**, va decaure la producció agrícola i es van estendre la **fam** i el **malestar entre obrers i pagesos**.

La població s'organitzà en **soviets** (consells d'obrers, pagesos i soldats) per exigir al tsar la retirada de la guerra i la fi de l'absolutisme.

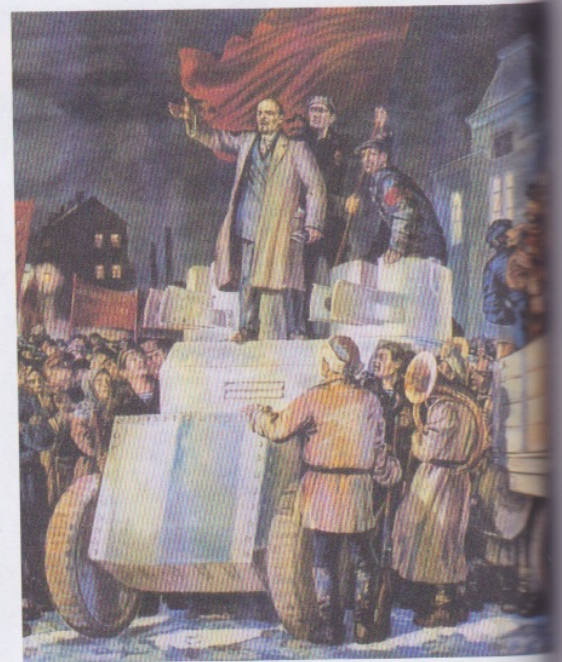
Al **febrer del 1917** va esclatar la revolució moderada que provocà la **caiguda del tsarisme**. Es va formar un **govern provisional** que inicià reformes per convertir Rússia en una República democràtica.

3. La Revolució d'Octubre

A causa de la lentitud de les reformes, el **25 d'octubre**, els soviets, influïts pels **bolxevics**, es van revoltar i van agafar el poder.

Lenin va formar un **govern obrer** i aplicà les primeres mesures revolucionàries:

- Es van expropiar les terres per repartir-les entre els pagesos.
- Les fàbriques van quedar sota el control dels obrers.
- Rússia es retirà de la Primera Guerra Mundial, però va perdre importants territoris (Pau de Brest-Litovsk, 1918).

Lenin s'adreça al poble durant la Revolució d'octubre del 1917.

TERRITORIS PERDUTS PER RÚSSIA

1 Com governava el tsar i qui li donava suport?

2 Quina era la base de l'economia durant l'imperi tsarista?

3 Com vivien els pagesos?

I els obrers?

4 Per què la Primera Guerra Mundial va desencadenar la revolució a Rússia?

5 Relaciona els fets següents amb la revolució corresponent:

Repartiment de les terres dels terratinents entre els pagesos

Caiguda del tsarisme

Formació d'un govern obrer

Retirada de Rússia de la Primera Guerra Mundial

Formació d'un govern provisional reformista

Revolució de Febrer

Revolució d'Octubre

6 Completa el mapa dels territoris perduts per Rússia l'any 1918 seguint el model i les indicacions:

- Dibuixa la línia que marca els límits de l'Imperi Rus l'any 1914.
- Pinta segons la llegenda els territoris perduts per Rússia i, després l'URSS, d'un altre color.
- Posa nom als nous estats sorgits l'any 1918.

1. La guerra civil i la creació de l'URSS

L'any 1918, els partidaris del tsar van organitzar l'**Exèrcit Blanc** contra la Revolució.

Els bolxevics van crear l'**Exèrcit Roig**, dirigit per **Trotski**, i després d'una guerra civil, van vèncer. El partit bolxevic adoptà el nom de **Partit Comunista de la Unió Soviètica (PCUS)** i va aconseguir tot el poder.

L'any 1922, es va crear l'**URSS** (Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques). Era un Estat federal governat per l'únic partit, el PCUS, i un Parlament, el **Soviet Suprem**.

Aquest **sistema polític totalitari** defensava la **dictadura del proletariat**: el poder l'exercia el Partit Comunista, representant dels obrers, la major part de la població.

L'any 1924, quan es va morir Lenin, dos dirigents del PCUS, **Trotski** i **Stalin**, es van enfrontar per aconseguir el poder. A partir del 1927, Stalin, que ja era Secretari General del PCUS, va esdevenir el principal dirigent de l'URSS i líder indiscutible. Trotski s'exilià i va morir assassinat el 1940 per ordre de Stalin.

2. L'estalinisme

Stalin va intentar convertir l'URSS en una **gran potència industrial**. Per fer-ho va **prohibir la propietat privada**. Les terres, les fàbriques i els transports eren propietat de l'Estat i va fomentar la **indústria pesant** per construir infraestructures.

Així va aconseguir una ràpida industrialització, però va endarrerir l'agricultura i va oblidar moltes necessitats de la població.

Stalin va ser un **dictador**. Feia empresonar o executar els seus opositors o els deportava a camps de treballs forçats (*Gulags*).

1 Ordena cronològicament aquests esdeveniments:

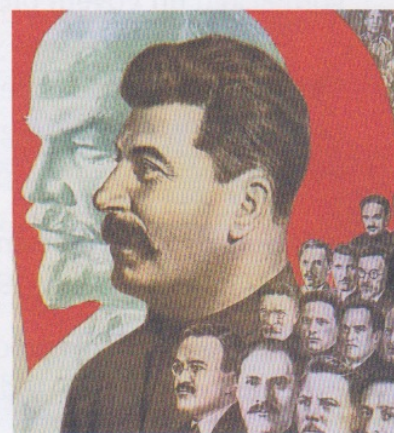
- Mort de Lenin.
- Inici de la dictadura del proletariat.
- Creació de l'URSS com a Estat federal.
- Creació del PCUS.
- Inici de la guerra entre l'Exèrcit Blanc i l'Exèrcit Roig.

Cartell de l'Exèrcit Roig. La guerra civil va durar del 1918 al 1921 i va deixar Rússia a la misèria.

Trotski es va enfrontar a Stalin per aconseguir el poder i es va haver d'exiliar.

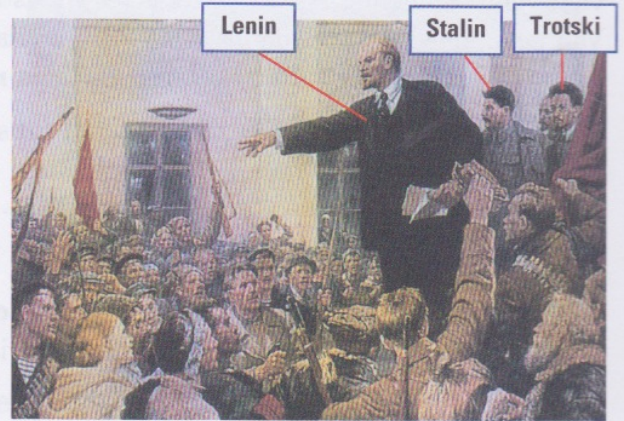
La propaganda soviètica va lloar la figura de Stalin, venerat com a líder i gran salvador de l'URSS.

2 Escriu el que has après sobre cadascun dels personatges del quadre *Lenin s'adreça al poble*:

Lenin:

Trotsky:

Stalin:

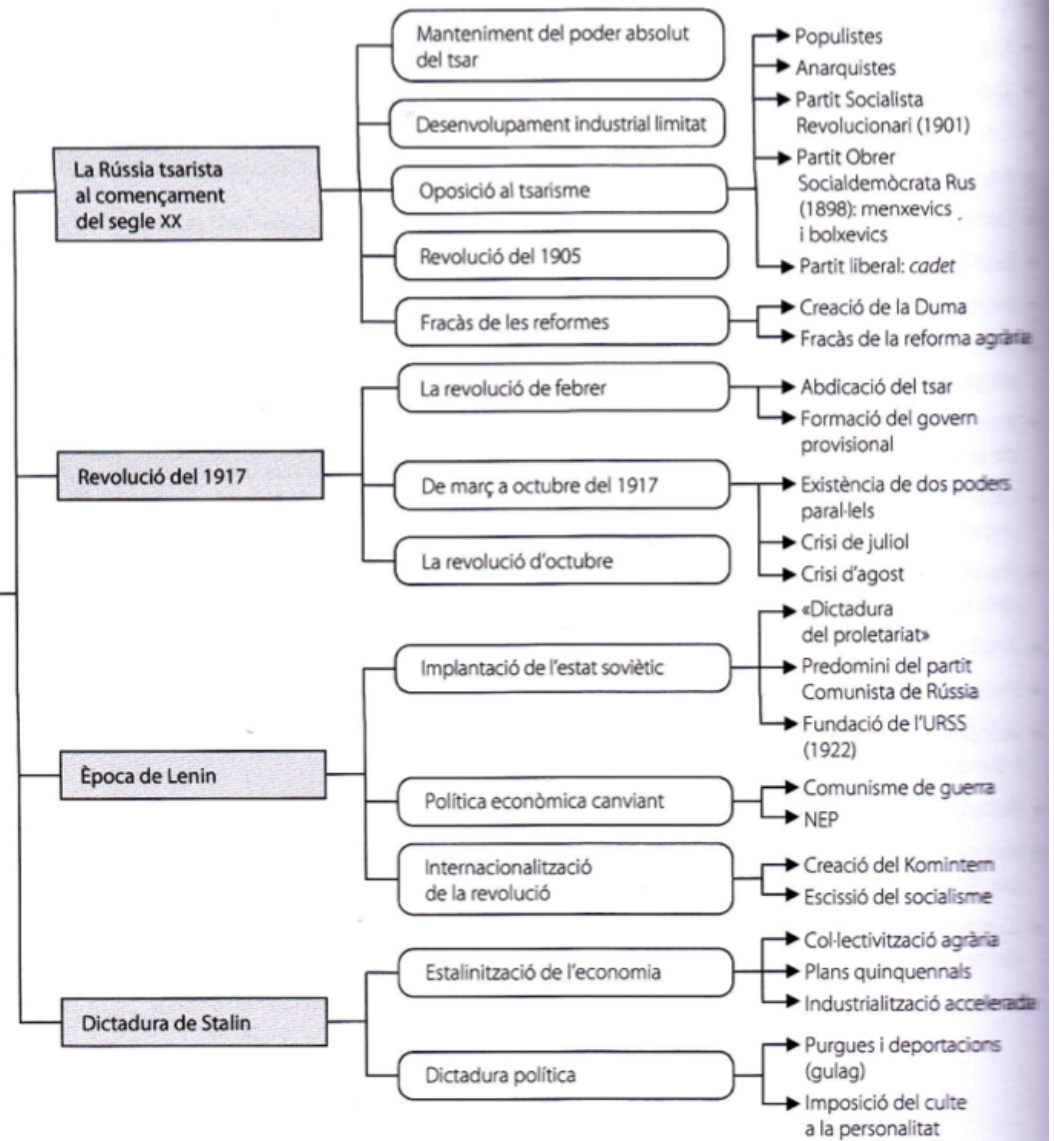

3 Analitza el mapa de l'URSS i completa aquestes frases:

- La República S..... Federativa S..... de Rússia s'estenia des del mar B....., a l'oest, fins al mar d'O..... i el mar del J....., a l'est.
- Les repúbliques del Caucas estaven situades entre el mar N..... i el mar C.....
- Kiev és la capital d'U....., que era una república e.....

**Unitat 8.
La Revolució
Russa i l'URSS**

Demandes al tsar

Oh tsar! Som més de 300.000 éssers humans, però només ho som en aparença, ja que en realitat no tenim cap dret humà. Ens és prohibit parlar, pensar, reunir-nos per discutir quines necessitats tenim i prendre mesures per millorar la nostra situació. Qualsevol de nosaltres que es manifesti a favor de la classe obrera pot ser enviat a la presó o a l'exili. [...] Tu has estat enviat per conduir el poble a la felicitat. Però la tranquil·litat ens és arrencada pels teus funcionaris, que no ens reserven altra cosa que dolor i humiliació. [...]

Rússia és molt extensa i les seves necessitats són massa múltiples perquè pugui ser dirigida per un govern compost únicament de buròcrates. És absolutament necessari que el poble hi participi, ja que només ell sap quines són les seves necessitats. No defugis el socors al teu poble. [...] Permet, doncs, amb aquesta finalitat, que s'elegeixi una Assemblea Constituent sota el règim del sufragi universal. [...]

10 de gener de 1905

Declaració del govern provisional

Ciudadans de l'Estat rus:

[...] L'Antic Règim ha estat enderrocat gràcies al poderós impuls del poble rus. Ha nascut una Rússia lliure i nova. [...] L'acta promulgada el 17 d'octubre de 1905 [...] havia promès a Rússia llibertats constitucionals. Aquestes promeses no van ser complertes. [...] el govern va decidir, mitjançant l'acta de 3 de juny de 1907, retirar al poble una part dels seus drets de participar en l'obra legislativa, prèviament concedits.

Durant nou llargs anys el poble va ser privat progressivament dels drets que havia conquerit. [...] i la gran conflagració mundial a la qual l'enemic va arrossegar la mare pàtria la va sorprendre en un estat de degradació moral, d'indiferència pel futur de la pàtria, aliè al poble i enfonsat en la corrupció.

A Izvestia, 7 de març de 1917

La dictadura del proletariat

La transició de la societat capitalista a la societat comunista és impossible sense un període polític de transició, i l'estat durant aquest període no pot ser cap altre que la dictadura del proletariat. [...]

[...] En la societat capitalista tenim una democràcia amputada, mesquina, falsa, una democràcia només per als rics, per a la minoria, per als explotadors. Només el comunisme pot aportar una democràcia veritablement completa.

LENIN, *L'estat i la revolució*, 1917